

KARJÄÄRIÕPETUS
Ainekava

Aine maht: 35 tundi

Põhikooli karjääriõpetuse valikaine õppe- ja kasvatusesmärgid

Aineõpetusega taotletakse, et õpilane:

1. teadvustab oma huvisid, võimeid ja oskusi, mis võimaldavad adekvaatse enesehinnangu kujunemist ning konkreetsete karjääriplaanide tegemist;
2. arendab oma õpioskusi, suhtlemisoskusi, koostöö-, otsustamis- ja infoga ümberkäimise oskusi;
3. arendab soovi ja oskust endale eesmärke seada ja nendeni jõudmiseks süsteemselt tegutseda;
4. 4) kujundab soovi ja valmisolekut elukestvaks õppimiseks ja iseseisvaks karjääriotsuste tegemiseks;
5. 5) tutvub erinevate ametite/elukutsetega, õppides tundma haridus- ja koolitusvõimalusi, töösuhteid reguleerivaid õigusakte ning kohalikku majanduskeskkonda.

Karjääriõppe planeerimine ja õppekorraldus

Karjääriõpetuse korraldamiseks on palju võimalusi:

- üks nädalatund läbi õppeaasta;
- paaristunnid üle nädala terve õppeaasta vältel;
- paaristunnid teatud ajaperioodi vältel (nt septembrist jaanuarini);
- kahele õppeaastale (8. ja 9. klassis) jaotatud ainetunnid;
- kombineeritud variant lähtuvalt aineõpetamise metoodikast, st ainetund + õppekäigud, pikemad kohtumised, külalislektorid, ettevõtete külastused jmt (kooli õppe- ja ainekava järgi).

Vaimne ja sotsiaalne õppekeskkond

- Karjääriõpetuse seisukohast on väga oluline ainetunnis ja ühistegevustes salliv, rahulik, toetav ning tunnustav õhkkond ja avatud suhtlemine, mille puhul on väärtustatud õpilaste aktiivne osalus ning initsiatiiv.
- Võtmeisikuks ja vastutajaks soodsa vaimse ning sotsiaalse õpikeskkonna loomisel on aineõpetaja. Just tema saab luua õhkkonda klassis ja vajaduse korral suunata õpilast kas individuaalsele nõustamisele või karjääriinfo otsingutele.
- Diferentseerimisvajadus puudub, v.a ettevõtete külustus, mille puhul võiks rühmade moodustamisel lähtuda õpilaste huvist.

Füüsiline õppekeskkond

Kool loob järgmised tingimused.

- Võimalusel toimub õppetöö rühmas, mis ei ole suurem kui 17 õpilast.
- Õpperuumis on võimalus kasutada internetti ja esitlustehnikat (projektorit).
- Vähemalt kaks ainetundi on võimalik korraldada (kooli ainekava järgi) arvutiklassis, kus igal õpilasel on individuaalne töökoht.
- Vähemalt üks kord õppeaasta jooksul (kooli õppekava järgi) võimaldab kool õpilastele karjääriõpet väljaspool kooli ruume (ettevõtetes, asutustes, nõustamiskeskuses vm).
- Kool võimaldab õpilastel osaleda õppeaasta jooksul (kooli õppekava järgi) vähemalt ühel maakondlikul või üleriigilisel tööturgu ja õppimisvõimalusi tutvustaval infopäeval või messil.

Õppeprotsessi kirjelduse tabelis on kasutatud alljärgnevat lühendeid:

RL - rajaleidja.ee

ÕR - [karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat](#)¹

AKAB – [ametikirjelduste andmebaas](#)

¹ Karjääriõpetuse valikaine õpetajaraamat, SA Innove, 2007 ja 2010

SISSEJUHATUS AINESSE					
Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavad põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
2 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb ja defineerib peamisi karjääri planeerimise mõisteid ning kasutab neid karjääriteemal arutledes; - mõistab karjääri õpimapi koostamise põhimõtteid ja valdab vastavaid töövõtteid; - seostab karjääriõpetust igapäevaeluga ning mõistab karjääri planeerimise olulisust enda tuleviku kujundamisel; 	<p>Ülevaade karjääriõppe peateemadest, õpitulemustest, hindamise põhimõtetest ja õppekorraldusest.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - karjäär; - karjääri planeerimine; - karjääriteenused: karjäärinõustamine, karjääriinfo; - karjäärikoordinaator; - karjääri õpimapp; - karjääriplaan. <p>Erinevad elurollid. Karjääri planeerimine. Näited karjääri planeerimise vajalikkuse kohta meie igapäevases elus.</p>	<p>Tutvumis- või nn jäasulatusmäng(ud), näiteks enda või pinginaabri tutvustamine ühe või mitme tunnuse (anne, värv, lind, loom) kaudu. Enda tutvustamine ja ootuste kaardistamine.</p> <p>Vestlus teemal „Mis on karjäär ja mis on karjääriõpetus?” vms.</p> <p>Esitlus, loeng teemal „Karjääriinfo allikad ja infootsingu oskused”.</p> <p>Arutelu: kuidas on toimunud õpilaste senised karjäärivalikud, kes on aidanud huviringe valida; mida arvavad karjäärist jne.</p> <p>Ajurünnak: mis on karjääriinfo ja kust seda võib leida.</p>	<p>Tagasiside nii eraldi kui ka arutelu käigus.</p> <p>Sõnamäng, näiteks „Kuum kartul”, kus õpilased annavad palli kiiresti käest kätte ja nimetavad</p> <ul style="list-style-type: none"> - sõnu, mis seostuvad karjääriga; - oma emotsioone seoses selle teemaga; - mida igaüks aine lõpuks osata tahaks jms. 	<p>Õpimapi loomine ja kasutamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - koostöö aineõpetajatega läbiva teema „Elukestev õpe ja karjääri planeerimine” kaudu; - koostöö klassijuhatajaga, arenguestlusel võimalus kasutada õpimappi (või selle osi). <p>Koostöö karjäärispetsialistidega: infoleeng, seminar tunnivälisel ajal.</p> <p>Karjäärisündmused koolis: karjääriviktoriiin rühmadevahelise võistlusena jms. Karjääriõpetuse sissejuhatavate tundide järgsesse perioodi võiks ajastada eesti keele ja</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - teab, millised on põhilised karjääriinfo allikad (infostendid, raamatukogu, kooli koduleht, Rajaleidja portaal jm) ja oskab neid kasutada. 	<p>Karjääriinfo: elukutsed, ametid, õppimisvõimalused, karjääriteenused. Karjääriinfo allikad.</p>	<p>Õppekäik: kooliraamatukogu külastus ja/või piirkonna noorte info- ja nõustamiskeskuse külastus.</p> <p>Õpimapi näidise tutvustus. Kasutamiseks sobib selleks koostatud näidismapp või siis varem koostatud õpimapp selle autori</p>		

			nõusolekul.		kirjanduse tunnis toimuva karjääri planeerimise teemalise essee kirjutamise: tänu sellele kinnistuvad terminid jne. Koostöö karjäärinõustajaga: eelistuste, võimete või isiksuse testimine.
PEATEEMA: ENESETUNDMINE JA SELLE TÄHTSUS KARJÄÄRI PLANEERIMISEL. 12 TUNDI					
Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõistet	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
3 tundi	Õpilane - analüüsib enda isiksuseomadusi; - teab enda temperamenditüüpi; - omab motivatsiooni vajaduse korral osaleda individuaalsel nõustamisel;	Enesetundmise tähtsus karjääri planeerimisel. Seosed isiksuseomaduste ja karjäärivalikute vahel. Põhimõisted: - isiksus; - temperament; - sangviinik, flegmaatik, koleerik, melanhoolik; - introvertsus, ekstravertsus; - iseloom.	Loeng, presentatsioon või juhitud vestlus teemal „Isiksuseomadused”. Paaris- või rühmatöö: iseloomuomaduste kaardistamine. Töölehe täitmine: nt iseloomuomaduste sorteerimine; temperamenditüübid ja tööstiil (kasutada saab ÕR või RL). Töölehtede analüüs: paarides või kogu rühmaga. Testide ja küsimustike täitmine internetis. Arutelu: temperamenditüüpide erinevused; nende võimalikud seosed tuntud ametitega.	Tagasiside grupile ja igale õpilasele eraldi.	Koostöö karjäärinõustajaga: kutsesobivustest või individuaalse nõustamise võimaluste tutvustamine.
	- teab isiksuseomadusi		Rühmatööd		Arutelu.

	<p>(võimed, intelligentsus, oskused, temperament, huvid, hobid);</p> <p>- omab ülevaadet elurollidest ja -stiilidest.</p>	<p>Elurollid ja -stiilid. Karjääri planeerimine.</p>	<p>„Iseloomukimbu” koostamine ametitele:</p> <ul style="list-style-type: none"> - nt anda õpilastele ette 50 ametit ja lasta aja peale koostada neile sobivaim iseloomukimp kas temperamenditüübi järgi või muude isikuomaduste lisamisega - või lasta määrata, mis ametid sobivad rohkem introverdile või ekstraverdile. <p>Arutelu: kas ja miks need isikuomadused ametiga sobivad.</p>	<p>Tagasiside töölehtede kohta.</p>	<p>ametite tundmaõppimine eri õppeainetes on siinkohal oluline eeldus (juba alates I kooliastmest).</p>
--	---	--	--	--	---

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavad põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb inimeste peamisi põhiväärtusi ja -vajadusi; - teadvustab, et inimesed peavad oluliseks erinevaid väärtusi; - tunnustab enda omadest erinevaid väärtusi; 	<p>Inimese väärtussüsteemi kujunemine, seda mõjutavad tegurid. Põhiväärtused, hoiakute kujunemine, väärtuste muutumine vastavalt eale, elusündmustele jne. Väärtustest lähtuv või väärtustega seonduv ametivalik.</p>	<p>Ühisarutelud nt loetud lugude, raamatute või nähtud telesaadete või ühiskonnas toimuva analüüsi põhjal. Näiteid saab tuua igapäevaelust. Arutelu: milliseid väärtusi eeldatakse X ametis; mida väärtustab mõni õpilastele tuntud või tuttav isik.</p>	<p>Tagasiside saamine sõbralt (kaaslastelt). Nt õpilane on välja kirjutanud enda vajadused ja selle, mida ta väärtustab. Tööleht.</p>	<p>Seos II ja III kooliastmes inimeseõpetuses omandatuga (Maslow vajaduste püramiid, väärtused jm). Läbiv teema: väärtused ja kõlblus.</p>
3 tundi	<ul style="list-style-type: none"> - mõistab ning oskab põhjendada vajadustest lähtuvaid valikuid ning eelistusi; - oskab enda ja teiste emotsioone ära tunda ja eakohaselt juhtida; 	<p>Vajadus kui motiveeriv jõud. Vajadus – saavutusvajadus. Sisemise ja välise motivatsiooni erinevus ning neid käivitav jõud. Emotsioonid, emotsionaalsed seisundid ning nendega toimetulek. Pean – tahan! Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - väärtused; - vajadused kui motiveeriv jõud (positiivsed, negatiivsed); - emotsioonid ehk tunded; - emotsionaalne seisund (meeleolu, afekt, kirm, 	<p>Töölehtede täitmine nt selle kohta, mis huvid õpilasel on ja mida talle meeldib teha. Vestlus teemal „Kas ma pean või tahan?“. Laevareisimäng (kohvrid). Arutelu: kuidas leida sisemist motivatsiooni. Õpetaja selgitus emotsionaalse intelligentsuse kohta. Paaristöö harjutus: sõnastada erinevates olukordades ettetulev „peab“ ümber nii, et võiks öelda „ma tahan“. Võib töötada rühmas või ka paaris, kui kõik ei soovi jagada oma arvamusi terve klassiga.</p>	<p>Arutelu rühmas: vajadused, mis innustavad ja viivad saavutusteni, seosed.</p>	

		frustratsioon, ärevus ja stress); - saavutusvajadus; - eneseteostus.			
	- analüüsib inimese väärtuste, vajaduste ja emotsioonide seoseid ametite/elukutsetega.	Väärtuste seos tööeluga. Olulised märksõnad: eetilisus, empaatia, mõistmine ja kaaslaste väärtustamine.	Rühmatööna väitlus teema(de)l „Elus on edukamad need, kellel on suured sihid” versus „Elus on edukamad need, kellel on palju kogemusi” versus „Elus on edukamad need, kes on tasakaalukamad/tagasihoidlikud” jne.	Väitlus, selle analüüs.	
Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavad põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
3 tundi	Õpilane - analüüsib oma tugevaid külgi (võimeid, oskusi, võimalusi); - seostab huvidega tegelemist elukutsevalikuga; - väärtustab õppimise ja harjutamise tähtsust ning seost tulevikuga;	Võimed, nende liigid ja inimese võimalus tegevuse kaudu võimeid arendada. Materiaalsed, vaimsed ja sotsiaalsed huvid. Huvide seos ametitega. Hobidega tegelemine kui enesearendamine. Põhimõisted: - võimed, erioskused, üldoskused; - huvid, hovid; - oskused.	Töölehed võimete, huvide ja oskuste analüüsimiseks. Ajurünnak võimete ja oskuste loetelu koostamiseks. Küsitlemine (kodune tööülesanne): vanemate või sugulaste käest välja selgitada, mis olid nende lemmikained ja/või hovid siis, kui nad olid sama vanad kui õpilased praegu. Võrdlus ja analüüs „Kas põlvkondade järjepidevus või erinevad rajad?”. „Huvide õie” metoodika (Larissa Vassiltšenko). See aitab õpilasel	Tööleht: õpilane kirjeldab enda võimeid ja oskusi. Tagasiside küsitluse kohta: lapsevanemate noorusaja huvide, lemmikainete ja ametite seose analüüs.	Läbiv teema: väärtused ja kõlblus. Uurimistöö teema: suguvõsa huvid ja hovid.

			oma huvide sügavust hinnata, leida hiljem pildi järgi sarnaste huvidega kaaslasti ning võrrelda ja analüüsida tulemusi.		
	<ul style="list-style-type: none"> - tunneb suhtlemisoskuste põhitõdesid; - oskab arvestada teiste inimeste arvamusega enda kohta; teab peamisi õpioskusi ja analüüsib neid iseenda juures. 		<p>Analüüs: kuidas keegi õpib, milline õppimisviis on tulemuslik. Kasutada saab Ene-Mall Vernik-Tuubeli koostatud õpioskuste loetelu või ÕR töölehti.</p> <p>Koostada hea kõneleja, suhtleja, kuulaja meelepea (kümme käsku vmt).</p>	<p>Õpilase enesehindamine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kuidas loeb ja konspekteerib; - kuidas jätab meelde; - kuidas eristab olulist ebaolulisest; - kuidas kordab ja kinnistab; - kuidas seostab ja rakendab teadmisi. 	<p>Lõiming üldpädevuste (õpipädevus, suhtluspädevus, väärtuspädevus, sotsiaalne pädevus) kujunemise toetuseks. Õpilane kujundab ja hindab oma õpioskusi õppimise käigus pidevalt.</p>
Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
3 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab analüüsida enda isiksust ja põhjendada endale iseloomulikke käitumisviise, omadusi ja tundeid; - seostab enda tugevusi eelistustega ja 	<p>Minapilt. Enesehinnangu kujunemine. Adekvaatne enesehinnang.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - adekvaatne enesehinnang; - minapilt; - eneseaustus; 	<p>Loeng: sissejuhatus teemasse.</p> <p>Harjutus „Kuidas teised mind näevad?“.</p> <p>Õpilaste seljale kinnitatakse paberilehed ja nad liiguvad klassis vabalt ringi, kirjutades kaaslaste seljal olevale lehele teda iseloomustavaid positiivseid omadusi või tegusid.</p>	<p>Õpilase eneseanalüüs: kokkuvõtte „Mina“.</p> <p>Õpilane analüüsib iseenda isiksuseomadusi ja toob välja positiivseid jooni, võimeid ning oskusi ja valdkonnad,</p>	<p>Läbiv teema: väärtused ja kõlblus.</p> <p>Lõiming: minapildi kujunemine õppimise käigus alates I kooliastmest. Igapäevane õiglane ja adekvaatne õppeprotsessi</p>

	<p>analüüsib, milliseid takistusi loovad nõrkused;</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab analüüsida kaaslaste isikuomadusi; 	<ul style="list-style-type: none"> - elurollid. 	<p>Lehed võetakse seljalt, istutakse ringi. Igaüks loeb ette enda kohta kirjutatu – nii need omadused, mis talle sobivad ja meeldivad, kui ka need, millega ta nõus pole (siis tuleb põhjendada, miks ei ole nõus). Harjutust võib teha ka paarides. Samuti võib loosida õpilaste nimede hulgast, kes keda iseloomustab.</p>	<p>mida ta soovib endas arendada.</p>	<p>tagasisidestamine ja hindamine (testid, kontrolltööd, eksamid, tasemetööd jmt).</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - mõistab elurollide mitmekesisust ja seostab praeguseid ning tulevasi elurolle; - mõistab rollile seatud ootusi, rollile kohast käitumist ja vastutust. 	<p>Elurollid ja rollidega seotud kohustused. Rollivastutus.</p>	<p>Juhitud vestlus elurollidest, rollikonfliktidest, vastutusest ja kohustustest. Rollimängud: õpilased etendavad minilavastusi, kus kasutatakse erinevaid elurolle (nt lapsevanem, õpetaja, juht, mõni ametimees vm).</p>	<p>Rollimängude tagasiside ja ühisarutelu.</p>	<p>Lõiming: seos ühiskonnaõpetusega.</p>

PEATEEMA: ÕPPIMISVÕIMALUSTE JA TÖÖMAAILMA TUNDMINE NING SELLE TÄHTSUS KARJÄÄRI PLANEERIMISEL. 11 TUNDI

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavad põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
3 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - teadvustab tööturгу mõjutavaid tegureid; - mõistab elukestva õppimise vajalikkust; - tunneb kohaliku tööturu olukorda; 	<p>Tööturg ja selle pidev muutumine (rahvusvaheline tööturg). Pakkumine, nõudlus, konkurents. Töösuhted. Värbamine.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - töö- ja tööjõuturg; - tööandja, töövõtja; - hõivatu; - töötü; - karjäär (vertikaalne, horisontaalne, ametisisene, kannapöördega). <p>Tööandjate ootused.</p>	<p>Külalisektori ettekanne, vestlus, arutelu: esinema võib kutsuda tööturuameti ning maksu- ja tolliameti töötajaid, erinevatel elualadel tegutsevaid lapsevanemaid jne.</p> <p>Kohtumised ja vestlusringid vilistlastega: vilistlased tutvustavad õpilastele oma haridus- ja tööteekonda.</p> <p>Videoloengud nt majandus- ja kommunikatsiooni-ministeeriumi kodulehelt.</p> <p>Intervjuu: küsitleda kedagi, kes on töötanud välismaal või vahetanud korduvalt ameteid vmt.</p> <p>Mõtterännak: unistuste töö.</p>	<p>Tagasiside.</p>	<p>Läbiv teema: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Loovtöö: õpilasfirma, õpilaslaad, -kohvik, heategevusprojektid jmt.</p> <p>Koostöö arendus- ja ettevõtluskeskuse ning töötukassa spetsialistidega ja/või kohaliku omavalitsuse ametnikega: ühisürituste ja loengute korraldamine.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - oskab leida ja kasutada tööturгу puuduvat informatsiooni karjääriotsuste langetamiseks; - oskab leida ja analüüsida töökuulutusi ning 	<p>Karjääriinfo allikatega tutvumine, info otsimine ja kasutamine.</p> <p>Kandideerimine. Kandideerimisdokumendid.</p>	<p>Individuaalne, rühma- või paaristöö: konkreetse info otsimine internetist või muu ülesande lahendamine aja peale.</p> <p>Töökuulutuste analüüs: mis ametisse inimesi vajatakse, mis omadusi, oskusi ja haridust nõutakse, mida vastu pakutakse ja millised on tööandjate ootused.</p>	<p>Tööde analüüs ja arutelu.</p>	<p>Koostöö karjääriinfo spetsialistiga: võimalus tellida temaatilisi loenguid, seminare jms.</p>

	seostada neid oma huvide ja vajadustega;				
	on teadlik erinevate ametite ja rollidega kaasnevast vastutusest ning oskab seostada neid oma isiksuse tüübiga.	Karjäär. Soorollid ja ametid, müüdid. Sallivus ja valikuvabadus. Elurollide samaaegsus.	Mäng, võistlus või väitlus rühmade vahel: müüdid ning nende kummutamine. Arutelu mitme elurolli (lapsevanem ja töötaja, õpilane ja töötaja) samaaegsuse võimalike probleemide üle.	Vestlus, tagasiside.	Lõiming teiste õppeainetega.

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
4 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - analüüsib ameteid ja ametitele esitatud nõudeid seoses oma eeldustega; - oskab leida ja kasutada infoallikaid (Rajaleidja, kutsekoda, majandusministeeriumi koduleht, tööturuameti koduleht, raamatukogud, ajakirjandus, ärikataloogid jmt); - teadvustab eduka töövestluse võtteid ja oskab neid kasutada; 	<p>Tegevusalad, kutsed, ametid, ametite andmebaasid.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - majandusruum; - kutse; - amet; - ametikoht. <p>Töösuhe, lepingud. Tööalane info. Õigusaktid. Kandideerimine. Läbirääkimised. Tööpäev.</p>	<p>AKAB tutvustamine: otsida õpilasele huvipakkuv ametikirjeldus. Õpilane teeb kirjeldusest lühikokkuvõtte ja tutvustab seda ametit klassikaaslastele. Sõnamängud paaris, rühmiti või klassiga: lipikul on kirjas üks ametinimetust, õpilane kirjeldab paarilisele või klassile ametit tegevuste, töövahendite, töökoha vmt kaudu, ilma ametit välja ütlemata. Teised arvavad, mis amet see on. Kui vastus on käes, loetlevad arvavad omalt poolt seda ametit iseloomustavaid tunnuseid. Rollimäng: töövestlus, kus õpilased saavad osaleda nii töövõtja kui ka tööandjana ja hiljem neid rolle analüüsida.</p> <p>Õppefilm „Spikker”. Töölehtede täitmine.</p>	<p>Tagasiside, tööleht.</p> <p>Ettekanne või analüüs ühe ameti kohta. Hinnata võivad ka kaasõpilased: tuua välja plussid või vajakajäämised (mis infot oleks veel oodanud).</p>	<p>Koostöö karjääriinfo ja tööturuameti spetsialistidega.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - on teadlik töölepingu vajalikkusest ja teab lepingu puudumisest või ebatäpsusest tulenevaid ohte; - kirjeldab ühe ameti 		<p>Ettevõtete külastamine ja selle käigus monitooringulehe, vm töölehe täitmine.</p> <p>Vestlus, arutelu töölepingu teemal. Töölepingunäidistega tutvumine.</p> <p>Töövarjupäev: õpilane jälgib</p>	<p>Tagasisidelehe täitmine.</p> <p>Kokkuvõttev vestlus aruande ja tagasiside põhjal.</p>	<p>Koostöö ettevõtete, lapsevanemate, vilistlaste ning kohaliku omavalitsuse ametnikega.</p> <p>Läbiv teema:</p>

	<p>esindaja tööpäeva ning nimetab selle ameti plussid ja miinused.</p>		<p>mõnda töötajat poole tööpäeva jooksul. Aruande koostamine. Tagasisidelehe täimine.</p>		<p>kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Karjäärpäevad (erinevad töötoad), „Elav raamatukogu”.</p> <p>Töövarjupäev (üleriigiline).</p>
--	--	--	---	--	---

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõistet	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
4 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - tunneb Eesti hariduspuud, teab haridustee jätkamise võimalusi; - eristab formaalharidussüsteemi õppekava tasemeid ja struktuuri mitteformaalharidusest, saab aru mõlema vajalikkusest; - teadvustab hariduse ja tööturu vahelisi seoseid; <p>oskab leida asjakohast informatsiooni ja seda kasutada haridustee kavandamisega seotud otsuste langetamisel;</p>	<p>Elukestev õpe. Haridussüsteem ja haridustasemed. Millest on tingitud mõne eriala suur populaarsus ja teise ebapopulaarsus (muutuv töö- ja tööjõuturg). Hariduse ja tööturu seos. Õppimisvõimaluste infoallikad. Kuidas praegused õpitulemused mõjutavad tulevast tööd. Meistri käe all õppimine.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - eriala; - üldharidus; - formaal- ja mitteformaalharidus; - tööalane koolitus; - tasemeharidus; - hariduspuu; <p>elukestev õpe.</p>	<p>Töölehtede täitmine: isiklike võimaluste kaardistamine. Infootsing haridussüsteemi ja, õppimisvõimalusi kajastavatest infoallikatest. Rühmatöö: amet ja selleks valmistumise võimalused haridusteel (võib võtta nii juhuvalikuga ameti kui ka huvi alusel ja lasta õpilasel otsida selle kohta infot: mis eriala annab selleks ettevalmistuse, mis haridustase jne). Kirjand/kiri „Mina 30-aastasena” või „Kiri lapsepõlvesõbrale, keda pole kaua näinud”. Oluline on, et õpilane kirjutaks oleviku vormis (kujutab ennast juba sellesse aega), nt „mina elan ..., töötan ..., olen õppinud ... jne”.</p>	<p>Tagasiside</p> <p>Analüüs või kirjand „Minu haridustee, mis kindlustab unistuste ameti”.</p>	<p>Läbiv teema: kodanikualgatus ja ettevõtlikkus.</p> <p>Koostöö karjääriinfo spetsialistiga: temaatilised seminarid tunnivälisel ajal, võimalus personaalset tuge saada infootsingul ja infootsuskuste kujundamisel (TKN-s kohapeal).</p> <p>Koostöö vilistlastega: kohtumiste korraldamine tunnivälisel ajal.</p> <p>Lõiming: eesti keel.</p> <p>Koostöö teiste haridusasutustega (kutsekoolid, rakenduskõrgkoolid, ülikoolid): kooli esindaja kooli tutvustamas; koolide lahtiste uste päeval osalemine.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - teab, kus on võimalus õppida teda huvitaval erialal. 		Töö karjääriinfo allikatega või nõustamiskeskuse külastus.	Kontroll-tööleht.	

PEATEEMA: PLANEERIMINE JA OTSUSTAMINE. 10 TUNDI

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavad põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
5 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - oskab koondada ja süstematiseerida informatsiooni iseendast ning eristada olulist ebaolulisest; 	<p>Karjääri planeerimine kui elukestev protsess ning kutsevalik selle ühe osana. Õpioskused, õpimotivatsioon, ajaplaneerimine.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - õpimotivatsioon; - karjääriteenused; - karjääri planeerimine; - karjäärinõustamine; - planeerimine; - otsustamine. <p>Julgustada õpilasi, et karjääri planeerimine on elukestev protsess ja muutused ning alternatiivide kaalumise selle loomulik osa. Uute võimaluste ja teadmiste lisandumisel võime ka uusi teadlikke otsuseid vastu võtta.</p> <p>Otsustamine ja otsuseid mõjutavad tegurid. Kiired ja kaalutletud otsused.</p>	<p>Õpetajapoolne sissejuhatus, loeng, õppefilm. Siinkohal tuletada õpilasele meelde, et ta saab enda karjääriotsuste tegemisel kasutada oma varasemaid eneseanalüüse, lugusid, kogemusi ja testide tulemusi.</p> <p>Mäng „Võidetud kahenädalane puhkus”.</p> <p>Joonistamine: „Minu elutee ja selle sündmused”.</p>	Tööleht, vestlus.	<p>Läbiv teema: väärtused ja kõlblus.</p> <p>Koostöö karjäärinõustaja või infospetsialistiga.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - teab otsuseid mõjutavaid tegureid ning oskab nendega arvestades parimaid otsuseid langetada; 			Tööleht, kokkuvõte.	
	<ul style="list-style-type: none"> - oskab oma tegevustes prioriteete seada; 			Tööleht, selle analüüs. Aja planeerimine (valida periood).	
	<ul style="list-style-type: none"> - oskab analüüsida enda ja teiste ajakasutust; - väärtustab õppimist ja kasutab õpioskusi teadlikult. 			Nädala ajakava ja prioriteetide analüüs.	

Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõisted	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
4 tundi	<p>Õpilane</p> <ul style="list-style-type: none"> - saab aru oma vastutusest karjääri planeerimisel; - oskab põhjendada erinevate elusündmuste väärtust ja nende mõju karjäärivalikutele; - oskab enda kohta käivat informatsiooni süstematiseerida ning tulevikuplaanidega seostada; 	<p>Milline tulevane elulaad on see, mida õpilane väärtustab ja endale soovib? Mis on tema jaoks edu kriteeriumiteks? Vastutus oma karjääri planeerimisel.</p> <p>Põhimõisted:</p> <ul style="list-style-type: none"> - elulaad, elurollid; - CV; - motivatsioonikiri; - töövestlus; - isiklik karjääriplaan. 	<p>Kontroll-tööleht, mis aitab kokku võtta varem õpitu. Töö õpimapiga, selle analüüs.</p> <p>Arutelu. Milline elulaad ühe või teise ametiga sobib? Kuidas ennast ülal pidada? Kuidas vaba aega veeta? Milline tööstiil sobib inimesele endale või erinevate ametite puhul.</p>	<p>Õpimapi analüüs, tagasiside.</p>	<p>Läbiv teema: väärtus ja kõlblus.</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - koostab oma CV; - oskab kirjutada motivatsioonikirja; 	<p>Motivatsioonikiri, CV. Ametikirjad, avaldus.</p>	<p>CV-de ja motivatsioonikirjade analüüs ning koostamine.</p>	<p>CV, motivatsioonikiri, avaldus.</p>	<p>Seos: eesti, inglise ja vene keel (ametikirjad, avaldus, CV).</p>
	<ul style="list-style-type: none"> - koostab karjääriplaani ja tegevuskava selle teostamiseks. 	<p>Karjääriplaan.</p>	<p>Karjääriplaani koostamine. Mis väärtused sümboliseerivad edu või ebaedu? Kas ainult materiaalsed väärtused või eneseteostus, rahulolu ja õnnelik-olek? Elujoone või elukella</p>	<p>Karjääriplaan, selle analüüs. Tagasiside.</p>	

			joonistamine ja selle tutvustamine kaaslastele või paarilisele.		
KOKKUVÖTE JA TAGASISIDE					
Maht	Õpitulemused (mis selle õppesisu abil saavutatakse)	Õppesisu ja käsitletavat põhimõistet	Õppemeetodid koos soovitustega (diferentseerimise võimalused)	Hindamine (hindamismeetodid, mille abil saab selle teema õpitulemusi hinnata)	Võimalused lõiminguks, läbivate teemade käsitlemiseks
1 tund	Õpilane <ul style="list-style-type: none"> - on teadlik iseendast ja oma karjäärivõimalustest; - suudab iseseisvalt langetada karjääriotsuseid; - teab, kust saada vajaduse korral täiendavat infoabi ning nõustamist. 	Enesetundmise tähtsus karjääri planeerimisel. Õppimisvõimaluste ja töömaailma tundmine ning selle tähtsus karjääri planeerimisel. Planeerimine ja otsustamine.	Kordamine. Kokkuvõtete tegemine. Vestlus. Õpimapi analüüs võiks toimuda õpilase ja õpetaja vahelise vestlusena. Kui pole aega iga õpilasega vestelda, siis tuleks anda kirjalik hinnang julgustavate sõnade ja tugevate külgede väljatoomisega. Tagasiside küsimustik: <ul style="list-style-type: none"> - Mida uut või olulist õppisid? - Mis meeldis? - Mis ei meeldinud, millest tunned puudust? - Ettepanekud. Tagasiside kogumine	Õpimapi esitamine. Koondhinde aluseks on <ul style="list-style-type: none"> - õpimapi sisuline olemus ehk kas õpilasel on sellest tulevikuplaneerimisel kasu (CV, karjääriplaan, eneseanalüüsi ja testide tulemused); - ettekanded; - esseed, kirjandid. Võib arvestada hindamisel ka	Seos arenguestlusega. Koostöö karjäärispetsialistidega: vajaduse korral suunata õpilane nende poole täiendava nõu ja abi järele.

			<p>õpilastelt võimaldab neil teemad veel kord läbi mõelda, välja tuua vajakajäämised või ootused, mis ei täitunud. Õpetajale vajalik selleks, et oma tunde paremini planeerida, olulistele teemadele rohkem tähelepanu pöörata ning vajaduse korral mõnda õpilast veel individuaalselt nõustada.</p>	<p>aktiiv-sust aruteludes ja osavõttu ühistegemistest. Võimalus lasta õpilasel ennast hinnata, eelnevalt grupiga üheskoos välja töötada kriteeriumid. <i>Võimalusel ja vastavalt ainekavale hinnata „Arvestatud” või „Mittearvestatud”.</i></p>	
--	--	--	--	---	--